

«دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت مراکز مشاوره خانواده قوه قضائیه»

در اجرای فصل دوم از قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۰۱، مبحث سوم از فصل اول و نیز فصل دوم آیین نامه اجرایی قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۲۷ و با عنایت به اصلاح آیین نامه اخیرالذکر که در تاریخ ۱۴۰۲/۰۷/۰۸ به تصویب رئیس قوه قضائیه رسیده است و نیز ضرورت انطباق «دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت مراکز مشاوره خانواده قوه قضائیه مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۱» با مواد اصلاح شده در آیین نامه، «دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت مراکز مشاوره خانواده قوه قضائیه» به شرح مواد آتی است.

فصل نخست - کلیات

ماده ۱ - تعاریف و اختصارات در این دستورالعمل به شرح زیر است:

الف - قانون: قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۰۱ مجلس شورای اسلامی؛

ب - آیین نامه: آیین نامه اجرایی قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۳/۱۱/۲۷ رئیس قوه قضائیه (با اصلاحات بعدی مورخ ۱۴۰۲/۷/۸)؛

پ - دستورالعمل: دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت مراکز مشاوره خانواده؛

ت - راهنمای اجرایی: راهنمای اجرایی مراکز مشاوره خانواده قوه قضائیه؛

ث - شورا: شورای سیاست گذاری و برنامه ریزی در امور مشاوران خانواده؛

ج - واحد مشاوره: واحد مشاوره خانواده استان؛

چ - مشاور/مشاوران خانواده: مشاور/مشاوران خانواده دارای پروانه از مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه؛

ح - مرکز/مراکز مشاوره: مرکز/مراکز مشاوره خانوادگی موضوع ماده (۱۶) قانون حمایت خانواده مصوب ۱۳۹۱/۱۲/۰۱؛

خ - مرکز: مرکز وکلا، کارشناسان رسمی و مشاوران خانواده قوه قضائیه؛

د - سامانه: سامانه مشاوره خانواده قوه قضائیه.

ماده ۲ - به منظور سیاست گذاری، برنامه ریزی و تعیین خط مشی های کلی در امور مشاوره خانواده موضوع قانون و آیین نامه، مرکز «شورای سیاست گذاری و برنامه ریزی در امور مشاوران خانواده» را متشکل از نه عضو به شرح زیر تشکیل می دهد:

- الف - رئیس مرکز به عنوان رئیس شورا؛
ب - معاون مشاوران خانواده به عنوان دبیر؛
پ - یکی از قضات دیوان عالی کشور یا دادگاه تجدیدنظر دارای تجربه در امور خانواده به پیشنهاد رئیس مرکز و با ابلاغ معاون اول قوه قضائیه؛
ت - یکی از بانوان دارای پایه قضایی و تجربه در امور خانواده به انتخاب رئیس مرکز؛
ث - معاون امور خانواده معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم قوه قضائیه؛
ج - سه مشاور خانواده به انتخاب مشاوران خانواده قوه قضائیه؛
چ - یک متخصص حوزوی و فقهی در امور خانواده به انتخاب رئیس مرکز.

تبصره ۱- به انتخاب مشاوران موضوع بند (ج) این ماده، یکی از آنان به عنوان نایب رئیس شورا تعیین می شود.
تبصره ۲- نحوه برگزاری انتخابات برای تعیین مشاوران موضوع بند (ج) به موجب شیوه نامه ای است که توسط مرکز تهیه و ابلاغ می شود. این مشاوران شامل سه عضو اصلی و سه عضو علی البدل، به ترتیب حائزان اکثریت آراء انتخاب می شوند. حضور اعضای علی البدل منوط به خاتمه عضویت عضو اصلی به شرح مقرر در ماده (۳) این دستورالعمل است که برای مانده مدت به عضویت اصلی شورا در می آید.
تبصره ۳- مدت عضویت در شورا دو سال است و عضویت اعضای موضوع بند (ج) این ماده، بیش از دو دوره متوالی ممنوع است.
تبصره ۴- شورا حداقل هر سه ماه یک بار تشکیل جلسه می دهد. برگزاری جلسه فوق العاده به تشخیص رئیس شورا یا درخواست حداقل شش عضو شورا ممکن است. جلسات شورا با حضور حداقل دو سوم اعضا رسمیت می یابد و تصمیمات آن با رأی حداقل نصف به علاوه یک حاضران معتبر است.

ماده ۳- عضویت در شورا با تحقق هر یک از موارد زیر، به تشخیص رئیس شورا خاتمه می یابد:

- الف - انصراف از ادامه عضویت (استعفاء)؛
ب - غیبت در دو جلسه متوالی یا سه جلسه متناوب در طول یک سال؛
پ - زوال صلاحیت عضویت به هر دلیل یا احراز وقوع اشتباه در تشخیص صلاحیت.
تبصره ۵- با خاتمه عضویت اعضای حقیقی شورا، مقام مربوط ظرف یک هفته فرد جایگزین را معرفی می کند.

فصل دوم- ساختار و وظایف واحد مشاوره

ماده ۴- به منظور بهره‌مندی از نظرات کارشناسی، تصمیم‌سازی مطلوب، هماهنگی با دیگر نهادها و سازمان‌ها و پیشبرد امور مشاوره خانواده در هر استان، «واحد مشاوره خانواده استان» که رئیس آن توسط مرکز تعیین می‌شود با عضویت یک قاضی و یک قاضی مشاور از دادگاه‌های خانواده به پیشنهاد و ابلاغ رئیس دادگستری استان، دو مشاور خانواده به انتخاب مشاوران خانواده استان و نماینده معاونت اجتماعی و پیشگیری از وقوع جرم دادگستری استان تشکیل می‌شود و وظایف زیر را بر عهده دارد:

- الف- اجرای سیاست‌ها، برنامه‌ها و خط مشی‌های ابلاغی از سوی شورا در سطح استان؛
- ب- همکاری با مرکز در امر نظارت بر عملکرد مشاوران خانواده؛
- پ- پیگیری حسن اجرای قانون، آیین‌نامه و دستورالعمل در استان و ارائه گزارش به رئیس مرکز؛
- ت- تعامل سازنده با دادگستری‌ها، ادارات و دستگاه‌های اجرایی در سطح استان بر اساس سیاست‌های ابلاغی مرکز؛
- ث- مساعدت به مرکز در امر بررسی مدارک و احراز شرایط داوطلبان اخذ مجوز مشاوره خانواده و برگزاری دوره‌های آموزشی؛
- ج- ارزیابی میزان اثربخشی اجرای قانون، آیین‌نامه و دستورالعمل با اخذ نظر قضات دادگاه‌های خانواده و صاحب‌نظران در این امر و نیز ارائه راهکار برای بهبود امور.
- تبصره ۵-** مدت عضویت، تشکیل جلسات و رسمیت آن، نصاب لازم برای اتخاذ تصمیم و جهات خاتمه عضویت، همان است که در این دستورالعمل برای شورا و اعضای آن آمده است.

فصل سوم- برگزاری آزمون و فرایند جذب

- ماده ۵-** مرکز با توجه به فراوانی امور و دعاوی خانوادگی اعم از حقوقی و کیفری، تعداد مراکز مشاوره موجود، نرخ ازدواج و تعداد جمعیت هر استان، در خصوص برگزاری آزمون اتخاذ تصمیم می‌کند و در خصوص نحوه، شرایط و مهلت ثبت نام برای آزمون و زمان و مکان برگزاری آن، از طریق سامانه اطلاع‌رسانی می‌نماید.
- تبصره ۱-** مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه مکلف است با رعایت ضوابط و مقررات مربوط، زمینه دسترسی مرکز به سامانه مدیریت پرونده (سمپ) را به نحوی فراهم آورد که آمار پرونده‌های مربوط به امور و دعاوی خانوادگی اعم از حقوقی و کیفری به تفکیک استان‌ها در اختیار مرکز قرار گیرد.
- تبصره ۲-** در آگهی برگزاری آزمون باید نشانی درگاه اطلاع‌رسانی ثبت نام و مواد امتحانی مربوط به تفکیک سه حوزه مشاوره خانواده مذکور در ماده (۶) این دستورالعمل اعلام شود.

تبصره ۳- مرکز برای داوطلبان اخذ پروانه مشاوره خانواده، آزمون کتبی برگزار می کند و از افرادی که حداقل هفتاد درصد امتیاز میانگین نمرات یک درصد حائزان بالاترین امتیاز را کسب کرده اند، جهت مصاحبه علمی و بررسی توانمندی و صلاحیت لازم برای انجام مشاوره دعوت به عمل می آورد.

ماده ۶- متقاضیان اخذ پروانه مشاوره خانواده بر اساس نوع مدرک تحصیلی خود در یکی از سه حوزه مشاوره روان شناختی، مشاوره حقوقی و مددکاری اجتماعی ثبت نام می کنند و مرکز با استفاده از ظرفیت مراجع علمی معتبر از قبیل سازمان ملی سنجش و ارزشیابی نظام آموزش کشور، برای این سه گروه، آزمون مجزا برگزار می کند. سؤال های آزمون برای متقاضیان مشاوره روان شناختی از سرفصل رشته های دانشگاهی مشاوره، روان شناسی و روان پزشکی در گرایش های مرتبط با خانواده، برای متقاضیان مشاوره حقوقی از سرفصل رشته های دانشگاهی مطالعات خانواده، مطالعات زنان، حقوق و فقه و مبانی حقوق اسلامی و در مورد متقاضیان مددکاری اجتماعی از سرفصل رشته دانشگاهی مددکاری اجتماعی مرتبط با حوزه خانواده طرح می شود. سرفصل های آزمون کتبی در سه حوزه مشاوره روان شناختی، مشاوره حقوقی و مددکاری اجتماعی به شرح زیر است:

الف- آزمون عمومی شامل: احکام اسلام در امور خانواده، قانون، آیین نامه و دستورالعمل، مباحث پیشگیری از وقوع جرم و آسیب های اجتماعی با اولویت ناهنجاری های حوزه خانواده.

ب- آزمون تخصصی حوزه مشاوره روان شناختی شامل: اصول و فنون مشاوره، آزمون های روانی و تشخیصی، تشخیص و آسیب شناسی روانی، روان شناسی رشد کودک و نوجوان، نظریه های زوج درمانی و خانواده درمانی و اخلاق حرفه ای مرتبط با مشاوره روان شناختی.

پ- آزمون تخصصی حوزه مددکاری اجتماعی شامل: اصول و فنون مشاوره، آسیب شناسی اجتماعی، روش های مددکاری اجتماعی، مددکاری و مداخله در بحران های خانواده و اخلاق حرفه ای مرتبط با مددکاری اجتماعی.

ت- آزمون تخصصی حوزه مشاوره حقوقی شامل: فقه خانواده، قوانین آیین دادرسی مدنی و کیفری، قوانین مدنی، امور حسبی، مجازات اسلامی و دیگر قوانین و مقررات مربوط به امور خانواده و اطفال و نوجوانان و اخلاق حرفه ای مرتبط با مشاوره حقوقی.

تبصره ۱- امتیاز کل داوطلب بر اساس چهل درصد نمره آزمون عمومی و شصت درصد آزمون تخصصی هر حوزه محاسبه می شود.

تبصره ۲- هزینه های مرتبط با آزمون از محل هزینه های ثبت نام تأمین می شود. حق الزحمه قضات سرپرست در مرحله کارآموزی، بر اساس ضوابط موجود توسط معاونت منابع انسانی قوه قضائیه پرداخت می شود.

ماده ۷- مرکز پذیرفته شدگان در مصاحبه علمی را جهت بررسی صلاحیت عمومی به اداره کل جذب و گزینش قوه قضائیه معرفی می کند. این اداره کل ظرف دو ماه اقدام لازم را به عمل آورده و نتیجه را به مرکز اعلام

می‌کند. در صورت عدم پاسخ اداره کل جذب و گزینش ظرف مدت مذکور، گزینش توسط مرکز ظرف دو ماه انجام و موضوع در هیأت تعیین صلاحیت مرکز بررسی و اتخاذ تصمیم خواهد شد.

ماده ۸- پس از تأیید صلاحیت عمومی داوطلبان توسط هیأت تعیین صلاحیت، مرکز نسبت به معرفی آنان به واحد مشاوره جهت گذراندن دوره کارآموزی اقدام می‌کند. دوره کارآموزی به منظور آشنایی کارآموزان با فرایند مشاوره در دعاوی خانوادگی، ارتقاء مهارت آنان و بهره‌مندی از تجربیات مراجع قضایی در حل و فصل دعاوی خانوادگی، در دو بخش کارآموزی عملی و کارگاه‌های علمی انجام می‌شود.

تبصره ۵- امور مربوط به کارآموزی از قبیل برگزاری دوره‌های کارآموزی، مدت کارآموزی، حوزه و محل کارآموزی، انجام امور کارآموزان از قبیل ایجاد حساب کاربری در سامانه برای هر کارآموز، پی‌گیری وضعیت کارآموزان از حیث انجام تکالیف و حضور در کلاس‌ها و دیگر امور مربوط به آنان به موجب «شیوه‌نامه کارآموزی مشاوران خانواده» است که ظرف یک‌ماه از تصویب این دستورالعمل، توسط مرکز تهیه و پس از تصویب شورا، به واحدهای مشاوره ابلاغ می‌شود.

ماده ۹- پس از پایان دوره کارآموزی و تأیید آن، مرکز برای کارآموزانی که این دوره را با موفقیت سپری کرده‌اند، گواهی پایان دوره کارآموزی صادر می‌کند. واحد مشاوره نیز ضمن تمهید مراسم تحلیف برای کارآموزان، از آنان دعوت به عمل می‌آورد تا به شرح ماده (۴۲) آیین‌نامه در حضور رئیس کل دادگستری استان سوگند یاد کنند.

فصل چهارم- مجوز تأسیس مراکز مشاوره

ماده ۱۰- مشاوران خانواده می‌توانند درخواست مجوز تأسیس را به همراه سوابق کاری خود در زمینه ارائه خدمات حقوقی، مشاوره‌ای و توسعه، ارتقاء و بهبود آن، برنامه‌ریزی و مدیریت و کارآفرینی، در سامانه مرکز بارگذاری کنند. مرکز پس از بررسی درخواست و احراز صلاحیت مدیریتی متقاضی، نسبت به صدور مجوز تأسیس اقدام می‌کند. این مجوز با امضای رئیس مرکز و رئیس کل دادگستری استان به مشاوران اعطاء می‌شود. دارنده مجوز تأسیس به عنوان مسئول مرکز مشاوره شناخته می‌شود و وظیفه تأمین امکانات و مدیریت امور مرکز مشاوره را بر عهده دارد.

تبصره ۱- وظایف دارندگان مجوز تأسیس و شرایط تمدید یا لغو مجوز، وفق راهنمای اجرایی است که توسط مرکز تدوین و از طریق سامانه اطلاع‌رسانی می‌شود.

تبصره ۲- صدور پروانه مشاوره و مجوز تأسیس مرکز برای کارکنان قوه قضائیه، وکلا، سردفتران و دفتریاران ازدواج، طلاق و اسناد رسمی، مدیران دفاتر خدمات الکترونیک قضایی، دارندگان مجوز داوری حرفه‌ای در حوزه اختلافات خانوادگی و مدیران این مؤسسه‌ها ممنوع است.

فصل پنجم- ارجاع به مراکز مشاوره

ماده ۱۱- به منظور تحکیم مبانی خانواده و سعی در ایجاد صلح و سازش، دادخواست‌های طلاق توافقی به این مراکز ارجاع می‌شود. دادگاه همچنین در دیگر دعاوی از قبیل طلاق به درخواست زوج یا زوجه، مطالبه مهر و نفقه، تمکین و نشوز، حضانت و ملاقات، بر اساس ماده (۱۹) قانون از خدمات مراکز مشاوره بهره‌مند می‌شود.

تبصره ۵- ارائه خدمات مشاوره حین ازدواج، آموزش زوجین و ایجاد صلح و سازش در اختلافات خانوادگی توسط مشاوران خانواده بلامانع بوده و تابع نظامات این دستورالعمل است.

ماده ۱۲- در اجرای تبصره (۲) ماده (۲۸) قانون و انجام داورى در پرونده‌های طلاق، چنانچه زوجین از معرفی منسوبان و اقربای خود جهت داورى امتناع کنند یا ناتوان از معرفی داور باشند، دادگاه می‌تواند داور واجد شرایط را از بین مشاوران خانواده انتخاب کند. داور یا داوران انتخابی نباید از مشاورانی باشند که قبلاً در پرونده زوجین اعلام نظر کرده‌اند.

ماده ۱۳- در دعاوی حضانت، نگهداری، ملاقات و دیگر امور مربوط به کودک، دادگاه به منظور تشخیص مصلحت کودک بر اساس مواد (۲۳) و (۲۴) آیین‌نامه، موضوع را جهت بررسی، مشاوره و اعلام نظر به مرکز مشاوره حوزه قضایی مربوط ارجاع می‌دهد. مرکز مشاوره ضمن انجام مصاحبه با کودک، والدین و دیگر اعضای خانواده و ارائه خدمات مشاوره و بررسی‌های تخصصی روان‌شناسی و مددکاری لازم و کافی، ظرف مدت تعیین شده از طرف دادگاه، نظر خود را با ذکر دلایل و شرایط و محل مناسب برای ملاقات فرزند با والدین، به دادگاه اعلام می‌کند.

ماده ۱۴- در طلاق‌های توافقی و دعاوی خانواده، چنانچه زوجین یا یکی از آنها مقیم خارج از کشور باشند یا به تشخیص واحد مشاوره و با توجه به مدارک و مستندات ابرازی، حضور شخص آنها امکان‌پذیر نباشد، ارائه خدمات مشاوره به زوجین مطابق راهنمای اجرایی به صورت مجازی و برخط صورت می‌گیرد و طی فرایند مشاوره با حضور وکیل یا وکلای آنان ممنوع است.

ماده ۱۵- وکلای دادگستری در اجرای ماده (۳۱) قانون اصلاح پاره‌ای از قوانین دادگستری مصوب ۱۳۵۶/۰۳/۲۵ و ماده (۷۶) آیین‌نامه اجرایی لایحه قانونی استقلال کانون وکلای دادگستری مصوب ۱۴۰۰/۰۴/۰۲ رئیس قوه قضائیه با اصلاحات بعدی، در دعاوی خانوادگی پیش از طرح دعوا و حین رسیدگی به آن، مساعی خود را در ایجاد صلح و سازش به کار می‌گیرند و موکل خود را به حضور در مرکز مشاوره و بهره‌مندی از خدمات این مراکز تشویق می‌نمایند.

فصل ششم - نظارت و ارزیابی عملکرد مراکز مشاوره

ماده ۱۶- مرکز ظرف یک ماه از تصویب این دستورالعمل، شاخص های پایش عملکرد مراکز مشاوره و مشاوران خانواده را تهیه و جهت اجرا ابلاغ می کند. این شاخص ها مشتمل بر مواردی چون میزان سازش های پایدار به نسبت موارد ارجاعی، تداوم جلسات مشاوره اختیاری پس از اتمام جلسات الزامی، گزارش نویسی دقیق و تفصیلی در سامانه، میزان رضایت مراجعان و مرجع قضایی از عملکرد، میزان تأیید یا رد صورت جلسات مرکز مشاوره توسط مرجع قضایی، فضای فیزیکی مرکز مشاوره، خدمات معاضدتی و ابتکاری ارائه شده، نتایج بازرسی های مراجع نظارتی و موارد محکومیت یا تعلیق انتظامی است. مرکز همچنین در اجرای ماده (۱۰) آیین نامه اصلاحی ۱۴۰۲/۰۷/۰۸، کارنامه عملکرد مراکز مشاوره و اعضای آن به جز نتایج بازرسی های مراجع نظارتی و موارد محکومیت یا تعلیق انتظامی را به صورت شفاف و برخط جهت مشاهده عموم در سامانه بارگذاری می کند و سازکارهای ارجاع هوشمند دادخواست ها، تمدید مجوز تأسیس و پروانه فعالیت مشاوره و امتیازبندی مشاوران خانواده را مبتنی بر نتایج عملکرد طراحی و اجرا می کند.

فصل هفتم - تخلفات انتظامی، مجازات ها و نحوه رسیدگی

مبحث نخست - تخلفات مشاور خانواده

ماده ۱۷- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه یک محکوم می شوند:

الف - عدم ثبت گزارش جلسات و گزارش جمع بندی در سامانه در بازه زمانی مقرر؛

ب - اتمام جلسه مشاوره در مدت زمان کمتر از موعد مقرر بدون عذر موجه؛

پ - تأخیر بیش از سی دقیقه در شروع جلسه مشاوره بدون عذر موجه؛

ت - عدم برقراری تماس تلفنی پیش از مشاوره در بازه زمانی مقرر؛

ث - عدم اقدام جهت تمدید پروانه مشاوره خانواده در موعد مقرر؛

ج - مبهم بودن گزارش یا استفاده از عبارات ناپسند؛

چ - استعمال مواد دخانی حین انجام وظیفه.

ماده ۱۸- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه دو محکوم می شوند:

الف - گزارش خلاف واقع مبنی بر حضور یا عدم حضور شخص متقاضی در جلسه مشاوره؛

ب - تعیین شخص دیگری برای برقراری تماس و هماهنگی قبل از مشاوره؛

پ - عدم استفاده از سربرگ و مهر مطابق شیوه نامه ابلاغی از سوی مرکز؛

ت - قصور مشاور در ارجاع به موقع موارد ضروری به اورژانس اجتماعی؛

ث - اتمام جلسه مشاوره در مدت زمانی کمتر از نصف مدت مقرر؛

ج- عدم شرکت در دوره‌های آموزشی تعیین شده توسط مرکز.

ماده ۱۹- مرتکبان هر یک از تخلفات ذیل به مجازات انتظامی درجه سه محکوم می‌شوند:

الف- اعلام اطلاعات خلاف واقع در خصوص میزان تحصیلات، تخصص و جایگاه خود در نظام رتبه‌بندی یا هر اطلاعات دیگری از طریق اوراق چاپی، تابلو، فضای مجازی یا دیگر وسایل؛

ب- عدم رعایت نکات امنیتی در حفاظت از اطلاعات سامانه مطابق ضوابط ابلاغی از سوی مرکز یا سهل‌انگاری در نگهداری اسناد و محتویات پرونده‌های ارجاعی؛

پ- ارائه اطلاعات فردی مراجعان به طرف دیگر یا اشخاص ثالث بدون رضایت یا بدون دستور قضایی؛

ت- غیبت در جلسات تعیین شده از یک الی سه روز متناوب طی دو ماه بدون عذر موجه؛

ث- انجام خدمات مشاوره خارج از ساعت کار تعیین شده یا خارج از محل مرکز مشاوره؛

ج- برگزاری جلسه با حضور وکیل یا وکلای مراجع بدون دستور قاضی؛

چ- عدم رعایت اخلاق حرفه‌ای مشاوره و ضوابط ابلاغی از سوی مرکز؛

ح- ارائه خدمات مشاوره‌ای خارج از حوزه تخصصی مندرج در پروانه؛

خ- واگذاری تشکیل و اداره جلسه به مشاور خانواده یا شخص دیگر؛

د- رفتار خارج از نزاکت در محیط کار یا حین انجام وظیفه؛

ذ- ارائه مشاوره حقوقی خلاف قوانین و مقررات حاکم؛

ر- دریافت وجه از مراجعان تا دو برابر تعرفه قانونی؛

ز- هر گونه تخلف از مفاد راهنمای اجرایی؛

ژ- عدم ایفای تعهدات مالی به مرکز؛

س- فعالیت با پروانه فاقد اعتبار.

ماده ۲۰- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه چهار محکوم می‌شوند:

الف- برگزاری جلسه مشاوره در دوره تعلیق یا محرومیت و یا خارج از حوزه تعیین شده توسط مرکز؛

ب- افشای اطلاعات اصحاب دعوا به افراد غیر مسئول و هر اقدامی که منجر به آن شود؛

پ- محکومیت قطعی به جرائم تعزیری عمدی مستوجب مجازات درجه هفت و هشت؛

ت- ارائه شیوه‌ها و توصیه‌های مشاوره‌ای غیرمتعارف فاقد اعتبار علمی و اجتماعی؛

ث- ارائه شیوه‌ها و توصیه‌های مشاوره‌ای خلاف موازین اخلاقی و شرعی؛

ج- دریافت وجه از مراجعان بیش از دو تا چهار برابر تعرفه قانونی؛
چ- عدم تمدید پروانه به مدت دو سال.

ماده ۲۱- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه پنج محکوم می شوند:

- الف- اهمال یا هرگونه رفتار مؤید مسؤولیت ناپذیری که موجب اضرار به مرکز یا هتک حیثیت آن شود؛
- ب- ارائه گزارش خلاف واقع حسب مورد به واحد مشاوره، مرکز یا مراجع انتظامی رسیدگی کننده؛
- پ- انتشار مطالب کذب علیه واحد مشاوره، مرکز یا مراجع انتظامی رسیدگی کننده؛
- ت- ضبط صوتی یا هرگونه تصویربرداری جلسه بدون کسب قبلی رضایت مراجعان؛
- ث- افشای اسرار مراجعان.

ماده ۲۲- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه شش محکوم می شوند:

- الف- محکومیت قطعی به جرائم تعزیری عمدی مستوجب مجازات درجه هفت و هشت مرتبط با انجام وظایف حرفه ای مشاور خانواده؛
- ب- راه اندازی مرکز مشاوره بدون مجوز تأسیس؛
- پ- سوء استفاده از اطلاعات فردی مراجعان.

ماده ۲۳- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه هفت محکوم می شوند:

- الف- محکومیت قطعی به جرائم مستوجب حد یا قصاص و یا جرائم تعزیری عمدی مستوجب مجازات درجه شش به بالا؛

- ب- اعتیاد به مواد مخدر، روان گردان یا سکرآور و یا استعمال این مواد؛
- پ- ارتکاب جرائم منافی عفت با مراجعان یا همکاران.

تبصره- در صورت صدور کیفرخواست در مورد جرائم موضوع بند «الف» این ماده و بند «الف» ماده (۲۸) این دستورالعمل، حسب مورد پروانه مشاوره خانواده یا مجوز تأسیس مرکز مشاوره تا زمان صدور رأی تعلیق می شود.

مبحث دوم- تخلفات مدیر مرکز مشاوره

ماده ۲۴- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه یک محکوم می شوند:

- الف- عدم نظارت بر امور مرکز مشاوره و رفتار و عملکرد مشاوران خانواده منجر به نقض ضوابط اعلامی از سوی مرکز؛

- ب- عدم نصب تابلو مرکز مشاوره یا تابلوی راهنمای مراجعان مطابق شیوه نامه ابلاغی از سوی مرکز؛
- پ- عدم تأمین زیرساخت های فنی و فیزیکی طبق ضوابط مقرر در راهنمای اجرایی؛

- ت- ارائه خدمات در محلی غیر از محل اعلام شده از سوی مدیر مرکز مشاوره؛
- ث- عدم همکاری با مرکز یا عدم رعایت ضوابط ابلاغ شده از سوی مرکز؛
- ج- عدم به روزرسانی مشخصات مشاوران خانواده و مرکز مشاوره؛
- چ- عدم شرکت در دوره‌های آموزشی تعیین شده توسط مرکز؛
- ح- عدم ثبت گزارش جمع‌بندی در سامانه.

ماده ۲۵- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه دو محکوم می‌شوند:

- الف- ارائه اطلاعات خلاف واقع در خصوص میزان تحصیلات، تخصص و جایگاه خود در نظام رتبه‌بندی یا دیگر اطلاعات، از طریق اوراق چاپی، تابلو، فضای مجازی و مانند آن؛
- ب- ارتکاب جرائم تعزیری عمدی مستوجب مجازات درجه هفت و هشت؛
- پ- خودداری از استرداد اوراق هویتی و دیگر مدارک و اسناد به مراجعان؛
- ت- دریافت وجه از مراجعان تا بیش از دو برابر تعرفه قانونی.

ماده ۲۶- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه سه محکوم می‌شوند:

- الف- سهل‌انگاری یا بی‌احتیاطی در نگهداری اسناد و محتویات پرونده‌های در اختیار مرکز مشاوره منتهی به تلف یا مخدوش شدن سند یا افشای محتوای آن؛
- ب- محکومیت قطعی به جرائم تعزیری عمدی مستوجب مجازات درجه هفت و هشت مرتبط و در راستای انجام وظایف حرفه‌ای مدیر مرکز مشاوره؛
- پ- ممانعت از انجام بازرسی توسط واحد مشاوره و معاونت مشاوران یا عدم توجه به گزارش ثبت شده توسط بازرسان؛

- ت- ضبط صوت یا هرگونه تصویربرداری جلسه بدون کسب رضایت از مراجعان؛
- ث- اعمال نفوذ نزد مرجع قضایی در پرونده‌های مطرح در مرکز مشاوره؛
- ج- احداث مرکز مشاوره خارج از حوزه قضایی مندرج در مجوز تأسیس؛
- چ- به‌کارگیری مشاور فاقد پروانه فعالیت مشاوره خانواده از مرکز؛
- ح- دریافت وجه از مراجعان بیش از دو تا چهار برابر تعرفه قانونی.

ماده ۲۷- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه چهار محکوم می‌شوند:

- الف- رفتار خلاف شأن و عرف مسلم مدیر مرکز مشاوره در فضای مجازی یا واقعی؛
- ب- دریافت وجه از مراجعان بیش از چهار برابر تعرفه قانونی؛

پ- افشای اطلاعات محرمانه پرونده‌های مراجعان؛

ت- سوء استفاده از موقعیت شغلی؛

ث- واگذاری مجوز تأسیس به غیر.

ماده ۲۸- مرتکبان هر یک از تخلفات زیر به مجازات انتظامی درجه پنج محکوم می‌شوند:

الف- محکومیت قطعی به جرائم مستوجب حد یا قصاص و یا جرائم تعزیری عمدی مستوجب مجازات درجه شش به بالا؛

ب- اعتیاد به مواد مخدر، روان گردان یا سکرآور و یا استعمال این مواد؛

پ- ارتکاب اعمال منافی عفت با مراجعان یا همکاران؛

ت- اشتغال به فساد اخلاقی یا مالی.

ماده ۲۹- چنانچه مدیر مرکز مشاوره مرتکب تخلفاتی شود که در این دستورالعمل برای مشاوران خانواده هم پیش‌بینی شده است، مجازات مقرر برای مدیران ملاک عمل خواهد بود.

مبحث سوم- نحوه رسیدگی به تخلفات انتظامی

ماده ۳۰- جهات شروع به تعقیب انتظامی عبارت است از:

الف- گزارش مشتمل بر قرائنی که برای تعقیب انتظامی کفایت می‌کند؛

ب- شکایت شاکی انتظامی.

ماده ۳۱- تخلفات مشاوران خانواده و مدیران مراکز مشاوره در دادگاه‌های بدوی و تجدیدنظر انتظامی موضوع ماده (۲۶) «آیین‌نامه ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۹۷/۱۱/۲۸ رئیس قوه قضائیه با اصلاحات و الحاقات بعدی» مورد رسیدگی قرار می‌گیرد.

تبصره- دادیار دادرسی انتظامی مشاوران خانواده با حکم رئیس مرکز و از بین مشاوران خانواده برای مدت دو سال منصوب می‌شود و انتخاب مجدد وی بدون مانع است.

ماده ۳۲- شکایات واصله از مراکز مشاوره و تخلفات گزارش شده، در شعب دادرسی مورد رسیدگی قرار می‌گیرد و پس از صدور قرار جلب به دادرسی انتظامی، کیفرخواست توسط دادستان صادر و به دادگاه بدوی انتظامی ارجاع می‌شود. شکایت در صورت قابل تجدیدنظر بودن در دادگاه تجدیدنظر مورد رسیدگی قرار می‌گیرد. در صورت صدور هر یک از قرارهای موقوفی، منع و تعلیق تعقیب توسط دادیار انتظامی، پرونده پس از تأیید قرار توسط دادستان بایگانی می‌شود و در صورت عدم تأیید، دادستان پرونده را با ارائه تعلیمات و دستورات لازم به دادیار اعاده می‌دهد و دادیار مکلف است مطابق نظر دادستان انتظامی اقدام کند.

تبصره ۵- در صورتی که تخلف عنوان مجرمانه هم داشته باشد، مرجع رسیدگی کننده به تخلف، مراتب را به همراه مستندات به واحد مشاوره ارسال می کند تا به مرجع قضایی ذی صلاح اعلام شود.

ماده ۳۳- در تخلفات درجه های شش و هفت مشاوران خانواده و چهار و پنج مدیران مراکز مشاوره، تا پیش از صدور رای در دادگاه انتظامی، در صورت وجود دلایل قوی بر ارتکاب تخلف و ظن به استمرار تخلف، دادستان مرکز می تواند نسبت به توقف فعالیت مشاور خانواده یا مرکز مشاوره اقدام کند. مدت توقف حداکثر تا سه ماه است و در این موارد، دادسرا و دادگاه انتظامی مکلف است رسیدگی به پرونده را در اولویت قرار دهد. تصمیم دادستان ظرف یک هفته قابل اعتراض در دادگاه بدوی انتظامی است.

تبصره ۵- در صورت منحصر بودن مرکز مشاوره موضوع این ماده در حوزه قضایی، مطابق تبصره ماده (۱۶) قانون اقدام می شود. همچنین مرکز می تواند احد از مشاوران خانواده آن حوزه قضایی را تعیین کند تا وظایف مدیر مرکز مشاوره را در مدت توقف انجام دهد.

ماده ۳۴- محکومیت های درجه یک، دو، سه و چهار مذکور ذیل بند (الف) ماده (۴۷) آیین نامه اصلاحی ۱۴۰۲/۰۷/۰۸ و همچنین محکومیت های درجه یک و دو ذیل بند (ب) همین ماده، نسبت به محکوم علیه قطعی است. محکوم علیه ظرف بیست روز از تاریخ ابلاغ رأی متضمن دیگر محکومیت های مندرج در این دستورالعمل، می تواند در دادگاه تجدیدنظر انتظامی اعتراض کند. کلیه آراء صادره از دادگاه بدوی از سوی دادستان انتظامی قابل اعتراض است.

ماده ۳۵- در صورت ارتکاب تخلفات متعدد از سوی مشاور خانواده یا مدیر مرکز مشاوره، یک مجازات انتظامی تعیین می شود. چنانچه تخلفات ارتكابی دارای مجازات های متفاوت باشد، مجازات تخلفی تعیین می شود که شدیدتر است و چنانچه دارای مجازات یکسان باشد، مرتکب به حداکثر مجازات قانونی آن تخلف محکوم می شود.

تبصره ۱- در صورت تعدد تخلفات ارتكابی دارای مجازات یکسان که حداقل و حداکثر ندارد، دادگاه می تواند مجازات مرتکب را یک تا دو درجه شدید کند.

تبصره ۲- چنانچه مشاور خانواده یا مدیر مرکز مشاوره بیش از تعرفه قانونی وجهی از متقاضی دریافت کند، علاوه بر مجازات مقرر در این فصل، مرکز نسبت به استرداد وجه از مرتکب تخلف اقدام می کند.

ماده ۳۶- جهات تخفیف مجازات انتظامی عبارت است از:

الف- همکاری مؤثر با مراجع رسیدگی به تخلف انتظامی در کشف حقیقت؛

ب- همکاری مؤثر در جبران خسارت شاکی؛

پ- سابقه فعالیت مؤثر در امر معاضدت؛

ت- نداشتن سابقه محکومیت انتظامی؛

ث- رضایت شاکی یا استرداد شکایت؛

ج- ابراز ندامت.

تبصره ۵- دادگاه نمی‌تواند مرتکب را از مجازات معاف کند، اما چنانچه موجبی برای تخفیف باشد، در مجازات‌های دارای حداقل و حداکثر می‌تواند مجازات حداقل را تعیین کند و در دیگر موارد، مجازات را یک تا دو درجه تخفیف دهد.

ماده ۳۷- در موارد زیر تعقیب انتظامی یا اجرای مجازات موقوف می‌شود:

الف- انقضای دو سال از تاریخ وقوع تخلف یا آخرین اقدام تعقیبی؛

ب- فوت یا حجر مشاور خانواده یا مدیر مرکز مشاوره؛

پ- اعتبار امر مختوم؛

ت- لغو پروانه.

تبصره ۵- صرف درخواست انصراف از مشاوره خانواده یا مدیریت مرکز مشاوره مانع از تعقیب و رسیدگی انتظامی نیست.

ماده ۳۸- در تخلفات درجه‌های یک تا پنج مشاوران خانواده و درجه‌های یک تا سه مدیر مرکز مشاوره، دادگاه انتظامی با ملاحظه وضعیت فردی و اجتماعی، سوابق و اوضاع و احوالی که موجب تخلف شده است، پیش‌بینی اصلاح، احراز ندامت، جبران خسارت شاکی یا گذشت وی، می‌تواند تعقیب انتظامی را به مدت یک تا دو سال معلق کند و در صورت وجود جهات تخفیف، یک تا دو درجه تخفیف دهد.

فصل هشتم- سامانه و پایش هوشمند

ماده ۳۹- کلیه اقدامات در فرایند جذب مشاوران خانواده و مدیران مراکز مشاوره شامل ثبت نام در آزمون، اطلاع‌رسانی در خصوص برگزاری آزمون و گزینش عمومی، زمان و مکان برگزاری مصاحبه، کارآموزی، جذب و دیگر امور مشاوران خانواده از قبیل ابلاغ اوراق ارسالی از سوی مرکز برابر مقررات مربوط، از طریق سامانه و با ایجاد حساب کاربری برای هر فرد انجام می‌شود. مرکز مکلف است نسبت به اطلاع‌رسانی در حوزه مشاوره خانواده از قبیل قوانین و مقررات، نظریه‌های مشورتی و آراء وحدت رویه، تعداد پروانه‌های صادر یا تمدید شده، فهرست اسامی مشاوران خانواده، نشانی مراکز مشاوره و اسامی مشاوران خانواده که به هر جهت از جمله تعلیق پروانه یا عدم تمدید آن از اشتغال به مشاوره خانواده ممنوع هستند اقدام کند.

ماده ۴۰- مرکز مکلف است ظرف شش ماه از تصویب این دستورالعمل، با همکاری مرکز آمار و فناوری اطلاعات قوه قضائیه، «سامانه مشاوره خانواده قوه قضائیه» را طراحی و راه‌اندازی کند. این سامانه به منظور ارجاع

هدفمند و منطبق بر نیاز مراجعان، پس از ثبت دادخواست یا درخواست متقاضیان در سامانه، پایش آن‌ها را از طریق داده کاوی اطلاعات بارگذاری شده، مستندات ارائه شده، پاسخ‌های مراجعان به پرسش‌های تخصصی و اتصال به دیگر پایگاه‌های اطلاعاتی مراجع حاکمیتی انجام داده و بر اساس نتایج پایش، دادخواست یا درخواست‌های ثبت شده را به صورت هوشمند و با لحاظ فوریت در رسیدگی یا تلاش و مساعی در جهت صلح و سازش، به مرجع قضایی یا مرکز مشاوره ارجاع می‌دهد.

فصل نهم - تعرفه

ماده ۴۱- تعرفه مشاوره خانواده هر سال یک بار توسط مرکز پیشنهاد می‌شود و به تصویب رئیس قوه قضائیه می‌رسد.

تبصره ۱- شیوه دریافت منابع موضوع این ماده توسط مرکز، به صورت کاملاً الکترونیکی و از طریق سامانه خواهد بود. پنج درصد از مجموع هزینه تشکیل پرونده و حق مشاوره‌های پرداختی متعلق به مرکز است.

تبصره ۲- مرکز مشاوره مکلف است به ازای هر بیست پرونده ارجاعی، یک پرونده را به صورت رایگان یا کمتر از تعرفه مقرر پذیرش کند.

تبصره ۳- مشاوران خانواده و مدیران مراکز مشاوره موظفند سالانه مبلغی را که توسط مرکز اعلام می‌شود تحت عنوان حق عضویت به حساب مرکز واریز کنند.

تبصره ۴- در اجرای بند (ط) ماده (۳۲) آیین‌نامه، موضوع بررسی و پیشنهاد اعتبار مورد نیاز سالانه مرکز، اعتبار لازم برای پرداخت حق الزحمه ارائه خدمت مشاوره به زوجین فاقد بضاعت مالی، هر سال به پیشنهاد مرکز در بودجه قوه قضائیه پیش‌بینی می‌شود.

ماده ۴۲- در موارد سکوت این دستورالعمل، بر اساس مقررات مندرج در آیین‌نامه و «آیین‌نامه ماده ۱۸۷ قانون برنامه سوم توسعه اقتصادی اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی مصوب ۱۳۹۷/۱۱/۲۸ رئیس قوه قضائیه با اصلاحات و الحاقات بعدی» اقدام خواهد شد.

ماده ۴۳- این دستورالعمل مشتمل بر چهل و سه ماده و بیست و هفت تبصره، در تاریخ ۱۴۰۳/۱۲/۱۵ به تصویب معاون اول قوه قضائیه رسید و جایگزین «دستورالعمل نحوه تشکیل و فعالیت مراکز مشاوره خانواده مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۱» می‌شود و از تاریخ تصویب لازم الاجرا است.

خلیلی
معاون اول قوه قضائیه